

φιλοκαλικά σταχυολογήματα

...διαβάζω...άκούω...καταγράφω

15

2020.5

"Ἐδοξε τοίνυν ἡμῖν τὰ ἐκ φιλομαθείας συνενεγκεῖν εὐρήματα" (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

οἱ ἀλυσίδες πέφτουν

Γιορτάζουμε σήμερα (22 Ἀπριλίου) τόν ἅγιο Θεόδωρο τό Συκεώτη.

Στόν πολύ ἐνδιαφέροντα κατά πλάτος βίο του περιλαμβάνεται τό ἐξῆς περιστατικό, μέ ἕναν κατάδικο τόν ὁποῖο νουθέτησε καί κοινώνησε ὁ ἅγιος.

Μία φορά περνοῦσε ἀπό τό δημόσιο δρόμο κάποιος πού ἦταν δεμένος μέ ἀλυσίδες στό λαιμό, στά χέρια καί στά πόδια, πού τόν συνόδευαν ἄνδρες τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς καί ἄλλοι στρατιῶτες, γιατί καθῶς ἔλεγαν, κατηγορήθηκε γιά ἀνταρσία ἐναντίον τοῦ βασιλέως Φωκᾶ. Λεγόταν Γεώργιος καί ἡ καταγωγή του ἦταν ἀπό τήν Καππαδοκία.

Αὐτός λοιπόν καθῶς περνοῦσε, ἐπεθύμησε πολύ νά ἀνέβει πρὸς τόν Ὅσιο καί νά ἀξιωθεῖ νά πάρει τήν εὐχή του. Τήν ἴδια ἐπιθυμία εἶχαν καί οἱ φρουροί του καί ἔτσι ἀνέβηκαν μαζί στό Μοναστήρι. Προσευχήθηκαν ἐκεῖ στά παρεκκλήσια τῶν Ἁγίων καί μετὰ πῆγαν καί πρὸς τόν Ὅσιο στό κελλί πού βρισκόταν. Ἐκεῖ προσκύνησαν καί πῆραν τήν εὐχή του.

Ἀφοῦ ὁ ἅγιος νουθέτησε τόν κατάδικο μέ λόγια ἀπό τίς θεῖες γραφές καί ἀπάλυνε τήν ἀδημονία του, ζήτησε ὁ σιδηροδέσμιος τήν ἄδεια νά μεταλάβει τὰ θεῖα μυστήρια. Τότε ὁ Ὅσιος εἶπε σ' αὐτούς πού τόν κρατοῦσαν:

—Τιμῆστε παιδιά μου, τό ἅγιο μυστήριο τοῦ Δεσπότη καί λύστε τον ἀπό τὰ δεσμὰ μέχρι νά μεταλάβει· γιατί δέν εἶναι δίκαιο ἕνας πιστός ἄνδρας, ἐνῶ εἶναι δέσμιος, νά δεχτεῖ μέσα του τόν Χριστό πού πέθανε γιά νά μᾶς λύσει ἀπό τὰ δεσμὰ τοῦ Ἄδη.

Οἱ φύλακες ὅμως ἔλεγαν νά τοὺς συγχωρήσει γιά τό θέμα αὐτό, ὅτι δηλαδή δέν τολμοῦσαν νά τόν λύσουν, ἐπειδὴ ὁ ἄνδρας αὐτός ἦταν δυνατός, καί ἔτσι καί τοῦ ἐρχόταν νά κάνει καμία ἀπερισκεψία, δέ θὰ μπορούσαν αὐτοὶ νά τόν συλλάβουν πλέον.

Τότε ὁ ἴδιος ὁ Θεοφόρος ἀφοῦ πῆρε τὸ ἅγιο ποτήριο τῆς θείας μεταλήψεως γιὰ νὰ τὸν κοινωνήσει, σήκωσε τὰ μάτια του πρὸς τὸ Θεὸ καὶ ἀναστέναξε· τῆ στιγμῇ ἐκείνη μὲ μιᾶς ὅλες οἱ ἀλυσίδες μαζὶ ἀνοίχτηκαν καὶ τὰ δεσμὰ πού τὸν ἔσφιγγαν σωριάστηκαν κάτω μὲ θόρυβο.

Τρόμαξαν οἱ φρουροὶ του καὶ γιὰ τὸ ἔτρεξαν στὶς πόρτες καὶ τὶς κλείδωσαν μήπως πηδήξει ἔξω καὶ τοὺς ξεφύγει. Ἀλλὰ ὁ Ὅσιος, καθησυχάζοντάς τους, εἶπε·

— Μὴ τὸν φοβᾶστε καθόλου, διότι ἐγὼ γνωρίζω τὴ σύνεση τοῦ ἀνδρα, καὶ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ διαπράξει καμία ἀπερισκεψία.

Τὸν κοινωνήσε μετὰ μὲ τὰ ἅγια μυστήρια καὶ κανόνισε ὥστε νὰ φάνε αὐτὸς καὶ οἱ φρουροὶ του. Μετὰ τὸ φαγητὸ τοῦ πέρασαν πάλι τὶς ἀλυσίδες καὶ συνέχισαν τὸ δρόμο τους.

Ἐπὶ τὸν ἄνω σημείον ὅπου ἀξίζει νὰ σταθεῖ κανεὶς ἐδῶ.

«οἱ ἀλυσίδες καὶ τὰ δεσμὰ πού τὸν ἔσφιγγαν σωριάστηκαν κάτω μὲ θόρυβο».

Αὐτὸ πού συνέβη μὲ τὸν παραπάνω κατάδικο θυμίζει τὸ περιστατικὸ μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο πού ἀναφέρουν οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Ὁ Ἡρώδης, ἀφοῦ φόνευσε τὸν ἀπόστολο Ἰάκωβο τοῦ Ζεβεδαίου, ἔβαλε στὴ φυλακὴ τὸν Πέτρο μὲ ἀρκετοὺς στρατιῶτες νὰ τὸν προσέχουν. Οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων προσεύχονταν γιὰ τὸν ἀπόστολο. Μπήκε τότε ἄγγελος στὴ φυλακὴ, ἡ ὁποία φωτίστηκε μὲ τὴν παρουσία τοῦ ἀγγέλου. Ἐνιξε στὴν πλευρὰ τὸν Πέτρο καὶ τοῦ λέει, σήκω, καὶ τὴν ἴδια στιγμῇ ἔπεσαν οἱ ἀλυσίδες καὶ ὁ ἄγγελος ὠδήγησε ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακὴ τὸν Πέτρο.¹

¹ Πράξεις 12:1-7. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει εἰδικὴ ἐπέτειο γιὰ τὴν Προσκύνηση τῆς Τιμίας Ἀλύσεως τοῦ Ἀποστόλου Πέτρο, στὶς 16 Ἰανουαρίου. Τὶς ἀλυσίδες πού εἶχαν πέσει ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου τὶς μάζεψαν εὐσεβεῖς χριστιανοὶ καὶ παραδόθηκαν ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ μέχρις ὅτου ὁ αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου τὶς ἔφερε στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου κατατέθηκαν στὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Πέτρο κοντὰ στὴν Ἁγία Σοφία καὶ ἐπιτέλεσαν ἀνά τοὺς αἰῶνες πλήθος θαυμάτων καὶ ἰάσεων. Νέος Συναξαριστής 1, 178-9.

Στις Πράξεις τόν Ἀποστόλων ἀναφέρεται ἐπίσης περιστατικό μέ τόν Ἀπόστολο Παῦλο, ὅταν σείσθηκαν τά θεμέλια τῆς φυλακῆς ὅπου ἦταν κλεισμένος ὁ ἀπόστολος καί λύθηκαν τά δεσμά τῶν φυλακισμένων.²

Στό μαρτύριο τοῦ ἁγίου μάρτυρα Καλλιστράτου ἀκόμη καί τούς σύν αὐτῷ 40 στρατιῶτες (27 Σεπτεμβρίου) ἀναφέρεται μιά ἄλλη περίπτωση ὅπου τά δεσμά τῶν μαρτύρων λύθηκαν θαυματουργικά.³

Στόν βίο ἐπίσης τοῦ ὁσίου Συμεών Θαυμαστορείτη ἀναφέρεται ὅτι κάποιος πού εἶχε αἰχμαλωτιστεῖ ἀπό τούς βαρβάρους καί τόν εἶχαν ἀλυσοδεμένο ἔκανε προσευχή στόν ἅγιο, πέσανε οἱ ἀλυσίδες του καί πέρασε ἀνάμεσα ἀπό τούς βαρβάρους χωρίς κανεῖς νά τόν ρωτήσῃ πού πάει!⁴

Ἄγγελοι ἀλλά καί ἅγιοι σπεύδουν σέ βοήθεια ὅποτε χρειαστεῖ. Ὁ ἅγιος Λεονάρδος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχήν ἅγιος τῶν φυλακισμένων. Ἐλευθέρωνε φυλακισμένους, σπάζανε οἱ ἀλυσίδες αὐτῶν πού τόν ἐπεκαλοῦντο, ἤ λιώνανε οἱ ἀλυσίδες καί γινόντουσαν σάν πηλός καί φρόντιζε ὁ ἅγιος γιά τή συντήρηση φυλακισμένων μετά τήν ἀποφυλάκισή τους. Εἶχε δημιουργήσει εἶδος σωφρονιστικῆς ἀποικίας. Ὑπάρχουν δέ καί εἰκόνες τοῦ ἁγίου μέ ἀλυσίδες καί φυλακισμένους.⁵

² Πράξ. 16:25-28: «Κατά τά μεσάνυχτα ὁ Παῦλος καί ὁ Σίλας προσεύχονταν καί ἔψελναν ὕμνους στό Θεό. Ξαφνικά ἔγινε σεισμός μέγας, ὥστε νά σαλευθοῦν τά θεμέλια τῆς φυλακῆς, ἀνοιξαν δέ ἀμέσως ὅλες οἱ πόρτες καί λύθηκαν τά δεσμά ὄλων. Ὁ δεσμοφύλακας ὅταν ξύπνησε καί εἶδε ἀνοιχτές τίς πόρτες τῆς φυλακῆς, τράβηξε μιά μάχαιρα καί ἦταν ἔτοιμος νά αὐτοκτονήσει, γιατί νόμισε ὅτι οἱ φυλακισμένοι εἶχαν δραπετεύσει. Τότε ὁ Παῦλος φώναξε δυνατά λέγοντας: "Μή κάνεις κανένα κακό στόν ἑαυτό σου, γιατί ὅλοι εἴμαστε ἐδῶ"!»

³ «Ρίχθηκαν δεμένοι σέ μία δεξαμενή. Ἐνῶ ἔμελλαν νά τούς βυθίσουν στά ὕδατα, ὁ Καλλίστρατος προσευχήθηκε στόν Θεό. Μόλις τούς ἔρριξαν μέσα, λύθηκαν τά δεσμά τους καί οἱ μάρτυρες ἀναδύθηκαν ἀπό τά ὕδατα μέ φαιδρά πρόσωπα καί λαμπρά ἐνδύματα».

⁴ Βίος κατά πλάτος Συμεών Θαυμαστορείτη, 24 Μαΐου, κεφ. 63.

⁵ Ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Λεονάρδου στίς 6 Νοεμβρίου. Βλ. Ἰωάννου Φωτοπούλου, Ἅγιος Λεονάρδος, Ἀθήνα 1997.

Ἄλλοτε πάλι ὁ Θεός μας ἀφήνει ἀλυσσοδεμένους τοὺς ἁγίους του γιὰ νὰ τοὺς στεφανώσῃ περισσότερο!

Χαρακτηριστικό ὡστόσο εἶναι ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων, στή φυλάκιση τοῦ Πέτρου, δέν ξεσηκώθηκαν γιὰ νὰ ἀπαιτήσουν ἐπανόρθωση τῆς ἀδικῆς φυλάκισης. Προσεύχονταν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή του. Γράφει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος:

«Δέν ἐξηγέρθηκαν, δέν θορυβήθηκαν, ἀλλὰ στράφηκαν πρὸς τὴν προσευχή, τὴν πράγματι ἀκαταμάχητη συμμαχία, πρὸς αὐτὴν κατέφυγαν».⁶

Κάτι ἀντίστοιχο λέει καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος:

«Ἄς ἀφήσουμε τὸν ἄνθρωπο στὸν Θεό καὶ στίς ἐκεῖ τιμωρίες... Ἄς μὴ σέ ξεγελᾷ ὁ μάταιος λογισμὸς ὅτι ἡ δίκαιη ἐκδίκηση δέν ἔχει ἐνοχὴ ὅπως καὶ ἡ παράδοση στοὺς νόμους αὐτοῦ πού παρανόμησε. Ὑπάρχουν οἱ νόμοι τῶν Ρωμαίων ὑπάρχουν ὅμως καὶ οἱ δικοὶ μας. Ἐκεῖνοι εἶναι χωρὶς μέτρο, σκληροὶ, φθάνουν στό αἷμα. Οἱ δικοὶ μας εἶναι ἥπιοι καὶ φιλόανθρωποι καὶ δέν ἐπιτρέπουν νὰ ἀντιμετωπίσουμε θυμωμένα ὅσους μᾶς ἀδικοῦν· ἄς ἐπιμείνουμε σέ αὐτούς καὶ αὐτούς ἄς ἀκολουθήσουμε».⁷

⁶ Ὅμιλ. 26 στίς Πράξεις ΕΠΕ 16Α, 87.

⁷ Ἐπιστολή σὴ'. ΕΠΕ 7, 14.

Ἐκδότης: Ἀρχιεπίσκοπος Γ.Ο.Χ. Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος Μακάριος
Ἐπικοινωνία: archbishopmakarios@gmail.com